

1. Zespół fabryki sukna Beniamina Repphana (pl. Kilińskiego 13, ul. Warszawska 1-11)

W 1816 r. dwaj fabrykanci, bracia Beniamin i Jan Repphanowie, którzy przybyli do Kalisza otrzymali od miasta zabudowania dawnego klasztoru ss. Bernardynek oraz niewykończony budynek instytutu położniczego, na Warszawskim Przedmieściu (obecnie u zbiegu ulicy Warszawskiej i placu Kilińskiego) w celu założenia fabryki włókienniczej. Dzięki znacznym subsydiom rządowym, budynki te zostały w latach 20. XIX wieku rozbudowane wg proj. Franciszka Reinsteina i dostosowane do potrzeb produkcyjnych. Po śmierci Beniamina w 1831 r. spadkobiercami zostali jego żona, dzieci oraz zięć Karol Scholtz. Kolejno zarządzanie fabryką przejęli: syn Fryderyk August, wnuk Emil Karol. W 1911 r., Emil Repphan, sprzedał znaczący dla przemysłu włókienniczego zakład, łódzkiemu fabrykantowi Adolfowi Eisnerowi, który wkrótce go zamknął. W budynkach pofabrycznych urządzono mieszkania oraz szkołę, w dwudziestoleciu międzywojennym działało tam gimnazjum żydowskie, a po wojnie, miejsce gimnazjum zajął Urząd Statystyczny.

2. Dom parafii ewangelicko-augsburskiej (ul. Niecała 10)

Okazały budynek wzniesiono na początku XX w., a w 1913 r. przeszedł na własność kaliskiej parafii ewangelickiej. Inicjatorem jego budowy był pastor Edward Wende, który objął kaliską parafię w 1906 r. i sprawował urząd z przerwą na okres wojenny, do 1949 r. W gmachu znalazły się mieszkania pastora i organisty oraz elementarna szkoła ewangelicka. Budynek ocalały ze zniszczeń I wojny światowej, stał się też miejscem pierwszych spotkań Towarzystwa Młodzieży Ewangelickiej. Gmach, na którego elewacji widnieje napis „Dom Pod Aniołami”, pełni swoją funkcję do chwili obecnej.

3. Kościół pojezuicki pw. św. Wojciecha i św. Stanisława Biskupa, dawny kościół ewangelicki, obecnie Parafia Ordynariatu Polowego (ul. Kolegialna 2)

Świątynia położona w zespole gmachów pojezuickich, wzniesiona została w latach 1592-1597 z fundacji prymasa Stanisława Karnkowskiego. W posiadaniu jezuitów kościół był do czasu kasaty zakonu dokonanej przez papieża Klemensa XIV. w 1773 r. Po likwidacji zakonu znakomita część wyposażenia została przeniesiona do kolegiaty kaliskiej, natomiast konfesjonały i obraz Matki Boskiej Kaliskiej (Matki Boskiej Borgiaszowej, Pani Kalisza - kopia obrazu Matki Bożej z Bazyliki S. Maria Maggiore w Rzymie) przeniesione zostały do kościoła franciszkanów.

W 1797 r. arcybiskup Ignacy Krasicki przekazał obiekt, na mocy breve papieża Piusa VI z 25 sierpnia tegoż roku kaliskiej parafii ewangelickiej.

W następnych dziesięcioleciach parafia ewangelicka wyremontowała kościół, a jego wystrój i wyposażenie dostosowano do surowej pobożności protestanckiej. W latach 80. XIX w. znany malarz kaliski August Bertelmann namalował dla kościoła ewangelickiego obraz „Wniebowstąpienie Pańskie”, który nadal znajduje się w ołtarzu głównym.

W posiadaniu protestantów kościół był do 1945 r. Po II wojnie światowej oddano go katolikom jako kościół garnizonowy.

4. Fabryka Fortepianów i Pianin Arnold Fibiger w Kaliszu – Calisia (ul. Chopina 9)

Protoplastą rodu był stolarz Carl Gottlob Fibiger, który przybył do Kalisza w latach 40. XIX w. Jego syn Arnold Gustaw Fibiger I założył fabrykę fortepianów w 1873 r. przy al. Józefiny (ob. Aleja Wolności). Fabryka działała pod nazwą Fabryka Fortepianów i Pianin „Arnold Fibiger”. W 1898 r. fabrykę przeniesiono na ul. Szewską (ob. Chopina 9) do budynku wzniesionego pod koniec XIX w. W 1911 r. zakończono rozbudowę budynku fabrycznego, w którym znalazły miejsce przestronne hale produkcyjne, suszarnie i magazyny, zakład wyposażono także w nowoczesne maszyny. Jego następcą został Gustaw Fibiger II. W czasie I wojny budynek uległ częściowemu zniszczeniu, po wojnie zabudowania odbudowano i podjęto produkcję fortepianów. W okresie II wojny światowej fabryka zmieniła profil produkcji – wytwarzano meble mieszkalne, biurowe, szafki i pudełka do masek przeciwgazowych. Po wojnie początkowo wytwarzano ławki szkolne i meble sklepowe. Gustaw Arnold Fibiger III do 1953 r. był dyrektorem znacjonalizowanego już zakładu. Z jego inicjatywy utworzono w Kaliszu jedyne w Polsce Technikum Budowy Fortepianów. W 1947 r. w zakładzie wyprodukowano pierwszy powojenny instrument muzyczny. Od 1949 r. zakład nosił nazwę *Kaliska Fabryka Fortepianów i Pianin „Calisia”* i pracował nieprzerwanie do 2008 r., kiedy to zarząd firmy ogłosił upadłość. W dawnych budynkach fabryki, po rewitalizacji, mieści się hotel Calisia One Hampton by Hilton znanej firmy hotelarskiej Hilton Worldwide.

5. Cmentarz ewangelicko-augsburski, tzw. Góra Luterska przy Rogatce (ul. Harcerska 2)

Najstarsza wzmianka o grzebaniu protestantów na tzw. Górze Luterskiej pojawiała się w 1689 r., jednakże na tym terenie chowano innowierców już od poł. XVI w. Obecny cmentarz ewangelicki przy Rogatce utworzony został w 1790 r., w północnej części pagórka położonego naprzeciw istniejącego już cmentarza prawosławnego (greckiego). Począwszy od lat 20. XX wieku nekropolia zaczęła podupadać, a II wojna pogłębiła ten proces. W 1998 r., na wniosek władz miasta, cmentarz wpisany został do rejestru zabytków jako znakomity pomnik sztuki sepulkralnej w Kaliszu. Spoczywają tu prochy wielu zasłużonych kaliszian i Wielkopolan. Przy głównej alei znajdują się grobowce rodzinne przemysłowców i zamożniejszych rzemieślników kaliskich: Repphanów, Neugebauerów, Fulde, Schnerrów, Hemplów, Fibigerów, Müllerów, Goerne, Fritsche oraz wysokich rangą carskich urzędników i wojskowych pochodzenia niemieckiego i wyznania protestanckiego. Interesujące są nagrobki i kaplice przy murze graniczącym z cmentarzem katolickim. Niektóre z nich posiadają wspólne komory grobowe – po stronie ewangelickiej i katolickiej. Są miejscem pochówku rodzin, wśród których byli katolicy i ewangelicy. Do nich należeli m.in. Wyganowscy i Heinsowie.